

13 Aralık 1957 tarihinde Cenevre'de akdedilen «Yol işaretlerine mütedair Avrupa Anlaşması» nın tasdiki hakkında kanun lâyihası ve Hariciye, Dahiliye ve Nafia Encümenleri mazbataları (1/328)

T. C.

Başvekâlet

11 . II . 1959

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71 - 855/450

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reislğine

Hariciye Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise takdimi İcra Vekilleri Heyetince 11 . II . 1959 tarihinde kararlaştırılan 13 Aralık 1957 tarihinde Cenevre'de akdedilen «Yol işaretlerine mütedair Avrupa Anlaşması» nın tasdiki hakkında kanun lâyihasının, esbabı mucibesi ve ilişiğiyle birlikte, sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil V.

E. Menderes

ESBABI MUCİBE

Âzası bulunduğumuz Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomi Komisyonuna bağlı İç Nakliyat Komitesi, Avrupa memleketleri arasında münakalenin kolaylaştırılması ve emin hale getirilmesi gayesiyle geniş çalışmalar yapmakta ve bu mevzularda milletlerarası anlaşmalar ihzar etmektedir.

Karayolları satırlarına vaz'edilmekte olan işaretlerin tevhid edilmesinin beynelmilel trafik emniyeti bakımından sağlayacağı faidelere göz önünde bulundurularak, adı geçen Komitenin hazırladığı bir anlaşma 13 Aralık 1957 tarihinden itibaren Avrupa Ekonomi Komisyonu âzası devletlerin kabul ve iltihaklarına açılmış bulunmaktadır.

«Yol İşaretlerine Mütedair Avrupa Anlaşması» başlığını taşıyan ve 18 maddeden ibaret olan mezkûr Anlaşma 28 Şubat 1958 tarihine kadar alâkalı devletlerin imzasına açık tutulmuştur. Bu tarihten sonra iltihak suretiyle Anlaşma'ya taraf olmak mümkündür.

Son zamanlarda büyük inkişafa mazhar olan Karayolları şebekemizin, Avrupalılararası Yeknesak Trafik İşaretleriyle teğiz edilmesi muvafık görülmektedir. Esasen, bahis konusu Anlaşma hükümleri ile tesbit edilen yol işaretleri memleketimizde halen kullanılmakta olan işaretlere de uymaktadır.

6085 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 13 ncü maddesi gereğince yol işaretlerinin temin, tesis, idame ve kontrolü hususlarında vazifelendirilmiş bulunan Nafia Vekâleti Karayolları Umum Müdürlüğünün müspet mütalâasına istinaden, bahis konusu Anlaşma Hükümetimiz tarafından, tasdik şartına talikan 28 Şubat 1958 tarihinde imza edilmiştir.

Mezkûr Anlaşma, şimdiye kadar memleketimizden başka Fransa, Belçika tarafından nihai olarak, İngiltere, Federal Almanya Cumhuriyeti, İtalya, Holânda, Portekiz, İsviçre ve Lüksemburg tarafından da tasdik şartına talikan imzalanmış bulunmaktadır.

Birçok Avrupa devletlerince kabul edilmekte olan mezkûr Anlaşmaya, Türkiye'nin de Taraf olması, coğrafi mevkii itibariyle Avrupa ile Asya arasında Milletlerarası Karayolu irtibatını sağlayan

memleketimizde, gittikçe artan milletlerarası trafiğin beynelmil kaideler geçevesi dâhilinde cereyan etmesini temin için, lüzumlu ve faydeli görülmektedir.

Yukarıda izah edilen esbaba ve lüzuma binaen, T. C. Hükümeti adına, tasdik şartına talikan, imza edilmiş bulunan «Yol İşaretlerine Mütedair Avrupa Anlaşması» Büyük Millet Meclisinin yüksek tasdikine arz olunur.

Hariciye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Hariciye Encümeni
Esas No. 1/328
Karar No. 27

14 . V . 1959

Yüksek Reisliğe

13 Aralık 1957 tarihinde Cenevre'de akdedilen «Yol işaretlerine mütedair Avrupa Anlaşması»nın tasdikı hakkında kanun lâyihası, encümenimizde alâkah Hükümet temsilcilerinin de iştirakleriyle tetkik ve müzakere edildi :

Yapılan incelemede gerek Hükümet temsilcilerinin verdiği izahat ve gerekse esbabı mucibede serd edilen hususlar yerinde görülerek kanun lâyihası aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Dahiliye Encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Hariciye Encümeni

Reisi

İzmir

M. Çavuşoğlu

M. M.

Kastamonu

B. Aktaş

Kâtip

Amasya

İ. Olgaç

Çorum

S. Baran

Giresun

H. Bozbağ

İzmir

İ. Sipahioğlu

Manisa

H. Bayur

Muğla

B. Belge

Antalya

A. Tokuş

Çorum

K. Terzioğlu

Giresun

M. Şener

Konya

H. R. Atademir

Manisa

Ş. Ergin

Nevşehir

M. H. Ürgüblü

Çanakkale

H. Alyot

Denizli

A. Çobanoğlu

İzmir

N. Pınar

Manisa

S. Ağaoğlu

Manisa

N. Körez

Sakarya

H. O. Erkan

Dahiliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Dahiliye Encümeni
Esas No. : 1/328
Karar No. : 29

30 . V . 1959

Yüksek Reisliğe

13 Aralık 1957 tarihinde Cenevre'de akdedilen «Yol İşaretlerine mütedair Avrupa Anlaşması» nun tasdiki hakkındaki kanun lâyihası, alâkalı Vekâlet mümessillerinin iştirakiyle Encümenimizde tetkik ve müzakere edildi.

Gerek Hükümet temsilcilerinin vermiş oldukları izahat ve gerekse kanun lâyihasının esbabı mucibesinde serd edilen hususlar yerinde görülerek Hükümetçe hazırlanmış olan metin aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Nafia Encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Riyasete sunulur.

Dahiliye Encümeni Reisi
Edirne
R. Nasuhioğlu

Reis Vekili
Yozgad
Ö. L. Erzurumluoğlu

M. Muharriri
Samsun
E. Anıl

Amasya
K. Eren

Aydın
F. Batır

Balıkesir
F. Ocak

Bitlis
R. Bingöl

Çorum
K. Erdem

İzmir
E. D. Başar

Kırşehir
O. Canatan

Kütahya
M. Özkefeli

Samsun
N. Ulusoy

Nafia Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Nafia Encümeni
Esas No. 1/328
Karar No. 22

6 . VI . 1959

Yüksek Reisliğe

13 Aralık 1957 tarihinde Cenevre'de akdedilen «Yol İşaretlerine mütedair Avrupa Anlaşması» nun tasdiki hakkında kanun lâyihası encümenimizde Hükümet temsilcilerinin de iştirakiyle tetkik ve müzakere edildi :

Hükümet esbabı mucibesinde serd edilen hususlar yerinde ve uygun mütalâa edilerek, lâyiha encümenimizce aynen kabul edilmiştir.

Umumi Heyetin tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Kâtip
Bilecik
M. Erdem

Artvin
M. Bumin

Denizli
O. Ongan

Erzurum
F. Taşkesenlioğlu

İçel
H. Sinanoğlu

Kayseri
D. Turan

Konya
O. Bibioğlu

Rize
M. F. Mete

Samsun
N. Berkman

Bingöl
S. Göker

Urfa
Ö. Yüksel

Nafia Encümeni
Reisi
Gaziantep
S. Kuranel

Mazbata Muharriri
Afyon K.
O. Uygun

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

13 Aralık 1957 tarihinde Cenevre'de akdedilen
«Yol işaretlerine mütedair Avrupa Anlaşması»
nın tasdiki hakkında Kanun

MADDE 1. — 13 Aralık 1957 tarihinde Cenevre'de akdedilmiş bulunan «Yol işaretlerine mütedair Avrupa Anlaşması» tasdik edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde me-riyete girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini icra-ya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

11 . II . 1959

Başvekil V. <i>E. Menderes</i>	Devlet Vekili
Devlet Vekili <i>A. Aker</i>	Devlet Vekili ve Münakalât V. V. <i>M. Kurbanoğlu</i>
Devlet Vekili ve Çalışma V. V. <i>H. Şaman</i>	Adliye Vekili <i>E. Budakoğlu</i>
Millî Müdafaa Vekili <i>E. Menderes</i>	Dahiliye Vekili ve Hariciye V. V. <i>N. Gedik</i>
Hariciye Vekili	Maliye Vekili <i>H. Polatkan</i>
Maarif Vekili <i>C. Yardımcı</i>	Nafia Vekili <i>T. İleri</i>
Ticaret Vekili <i>H. Erkmen</i>	Sıh. ve İç. Mua. Vekili <i>Dr. L. Kırdar</i>
Güm. ve İnh. Vekili <i>H. Hüsman</i>	Ziraat Vekili <i>N. Ökmen</i>
Münakalât Vekili	Çalışma Vekili
Sanayi Vekili	Bas. - Yay. ve Turz. Vekili <i>S. Somuncuoğlu</i>
İmar ve İskân Vekili <i>M. Berk</i>	Koordinasyon Vekili ve Sanayi V. V. <i>S. Ataman</i>

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER AVRUPA EKONOMİ KOMİSYONU İÇ NAKLIYAT KOMİTESİ

YOL İŞARETLERİNE MÜTEDAİR AVRUPA ANLAŞMASI

Genevre, 13 Aralık 1957

Yol işaretlerine mütedair Avrupa Anlaşması

Yol işaretlerini yeknesaklaştırmak suretiyle beynelmilel yol trafik emniyetini sağlamak arzusunda olan Âkîd Taraflar, aşağıdaki yazılı hususlarda mutabık kalmışlardır :

Madde — 1.

1. Bu Anlaşmanın tatbikatında :
  - a) «Yol işaretleri» : Trafiği intizama sokmak için yol sathına veya yolun kaldırım, yaya geçidi, banket gibi müteferrik tesislerine konan işaretlerdir.
  - b) «Yol Sathındaki İşaretler» Yol sathına yapılan yol işaretleridir.
2. Bu Anlaşmanın tatbikatında yol sathındaki işaretler aşağıdaki kısımlara ayrılmıştır :
  - a) Boyuna işaretler,
  - b) Enine işaretler,
  - c) Diğer işaretler.

Madde — 2.

1. Boyuna işaretler devamlı ve kesikli çizgilerden müteşekkildir.
2. Devamlı çizgiden müteşekkil olan bir boyuna işaret, bu çizginin her türlü vesait tarafından geçilmesinin veya üzerinden gidilmesinin yasak olduğunu ifade eder. Yola komşu mülklerin çıkışı için zaruri olduğu takdirde, Âkîd taraflar bu yasağa bir istisna vaz'edebilirler.
3. Kesikli çizgilerden müteşekkil olan bir boyuna işaret, trafik kaidelerine riayet edilmek şartıyla, vasıtalar tarafından geçilebilir. Kesikli çizgilere duruma göre değişik şekiller verilebilir.
4. Kesikli bir çizgiye bitişik devamlı bir çizgiden müteşekkil bir boyuna işaret, manevra başlangıcında, vasıtaya en yakın olan çizginin mânasını ifade eder.

Madde — 3.

1. Enine işaretler devamlı ve kesikli çizgilerden müteşekkildir.
2. Bir veya birkaç trafik şeridine enlemesine çizilmiş, devamlı bir çizgiden müteşekkil bir enine işaret, «Kavşakta dur» işareti, ışıklı trafik lâmbası, trafik memuru veya umumiyetle diğer her hangi bir trafik kaidesi tarafından belirtilen durma çizgisini gösterir.
3. Enine kesikli çizgilerden müteşekkil yol işaretleri, Âkîd Tarafların iştirak ettikleri veya davet edildikleri toplantılarda kabul edilecek tavsiyelere göre kullanılabilirler.

Madde — 4.

Oklar, eğik paralel çizgiler veya yol üzerine yazılmış yazılar gibi diğer işaretler, yola dikine konan trafik işaretlerini tekrarlamak veya yoldan geçenlere bu trafik işaretleri tarafından iyi bir şekilde verilemeyecek işaretleri belirtmek için kullanılabilir.

Madde — 5.

Âkîd Taraflar yol işaretlerini çizivilerden yapabilirler; ancak yol sathındaki işaretlerde her türlü karşılığı önlemek maksadıyla, çiziviler devamlı veya kesikli çizgiyi ayırdetmek üzere değişik şekilde aralıklandırılacaklardır.

Madde — 6.

1. Yol sathındaki işaretler sarı veya beyaz renktedir. Bununla beraber beyaz yerine gümüş veya açık gri renk kullanılabilir.

2. Bir memlekette her iki renk de kullanıldığı takdirde, bunlardan biri, yolun kenar hudutlarını belirten çizgiler hariç, hareket halinde bulunan vasıtalara mahsus işaretler için, diğeri de park ve durma kaidelerini ve yolun kenar hududunu göstermek için kullanılır. Bununla beraber yaya-lara ve bisikletlilere mahsus işaretlerin hepsi aynı renkte olmalıdır.

Madde — 7.

1. Yolun müteferrik tesisleri, hususiyle kaldırım ve banketlerdeki işaretler, kaldırımın ve yol üzerindeki engellerin, bilhassa geceleyin, görülmesini kolaylaştırmak için kullanılabilir. Bunlar durmanın yasak olduğu kısımları göstermek veya diğeri mümasil işaretleri vermek için de kullanılabilir.

2. Âkid Tarafların her biri, yolun müteferrik tesisleri üzerindeki her işaret grubu için aynı renk veya renk karışımını kullanacaktır.

Madde — 8.

Âkid Taraflar yol işaretlerinin konması veya yenilenmesi sırasında, mümessillerinin iştirak ettikleri veya iştirake davet edildikleri toplantılarda alınacak tavsiyelere uymaya çalışacaklardır.

Madde — 9.

1. Avrupa Ekonomi Komisyonuna üye devletler ve komisyon salâhiyetnamesinin 8 ne bendi-ne uygun olarak buraya istişarî unvanla kabul edilenler, bu Anlaşmaya şu şekilde Âkid Taraf olabilirler :

- a) Anlaşmayı imzalıyarak,
- b) Anlaşmayı, bilâhara tasdik kaydiyle, imzaladıktan sonra tasdik etmek suretiyle,
- c) Anlaşmaya iltihak etmek suretiyle,

2. Avrupa Ekonomi Komisyonu Salâhiyetnamesinin 11 ne maddesi icabı Komisyonun bazı çalışmalarına iştirak eden memleketler, bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden sonra iltihak etmek suretiyle Âkid Taraf olabilirler.

3. Anlaşma 28 Şubat 1958 e kadar imzaya açıktır. Bu tarihten sonra iltihaka açıktır.

4. Tasdik veya iltihak Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine bu husustaki vesikânın tevdiî suretiyle olur.

Madde — 10.

Bu Anlaşma 9 ne maddenin 1 ne bendinde bahsedilen memleketlerden beşi tarafından şartsız olarak imza edildiğinin veya tasdik veya iltihak müracaatlarının yazılı olarak yapıldığının doksanıncı günü yürürlüğe girer. Beş memleketin şartsız olarak imzalamaları veya tasdik veya iltihak için yazılı müracaat yapmalarından sonra, bu Anlaşmaya tasdik veya iltihak suretiyle girecek memleketler için, Anlaşma tasdik veya iltihak hakkında yazılı müracaat yapıldığının doksanıncı günü yürürlüğe girer.

Madde — 11.

1. Âkid Taraflardan her biri, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine bildirmek suretiyle Anlaşmadan çekilebilir.

2. Çekilme keyfiyeti, mektubun Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri tarafından alınmasından 15 ay sonra yürürlüğe girer.

Madde — 12.

Bu Anlaşma, yürürlüğe girdikten sonra, eğer her hangi bir devre zarfında devamlı olarak 12 ay müddetle Âkîd Taraf adedi beşten aşağı düşerse, infisah eder.

Madde — 13.

1. Her memleket, Anlaşmayı tasdik şartı olmaksızın imzaladıktan veya bilâhara tasdik veya iltihak için yazılı müracaat yaptıktan sonra, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine mektupla, bu Anlaşmanın Beynelmîl Plânda temsil ettiği arazinin tamamında veya bir kısmında tatbik edileceğini bildirebilir. Anlaşma, bu arazi veya arazilerde, mektubun Genel Sekreter tarafından alındığının doksanıncı günü ve eğer, Anlaşma henüz yürürlüğe girmemişse, yürürlüğe girdiği tarihten itibaren tatbik edilir.

2. Beynelmîl Plânda temsil ettiği bir arazide Anlaşmanın tatbik olunacağını bu maddenin 1 nci bendine uygun olarak bildiren her memleket, mevzu bahis arazi bakımından 11 nci maddeye uygun olarak, Anlaşmadan çekilebilir.

Madde — 14.

1. İki veya daha ziyade Âkîd Taraf arasında, Anlaşmanın tefsir veya tatbikinden doğacak bütün ihtilâflar, mümkün olduğu kadar, münazaalı taraflar arasında müzakere yolu ile halledilir.

2. Müzakere yolu ile halledilemeyen ihtilâflar için, münazaa halindeki Âkîd Taraflardan birinin istemesi halinde, tahkim yoluna başvurulacak ve mezkûr ihtilâf, bu tarafların müştereken seçecekleri bir veya birkaç hakeme havale edilecektir. Tahkim usulünün istenmesinden itibaren üç ay içinde münazaalı taraflar bir veya birkaç hakem seçimi hususunda anlaşamazlarsa, bunlardan her hangi biri Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine müracaat ederek, ihtilâf hakkında karar verecek tek hakemi seçmesini isteyebilir.

3. Bu maddenin 2 nci bendine uygun bir şekilde tâyin edilen hakem veya hakemlerin verecekleri karar, münazaalı Âkîd Taraflar için uyulması mecburi olacaktır.

Madde — 15.

1. Her Âkîd Taraf, Anlaşmayı imzalıyacağı veya tasdik veya iltihak edeceği sırada, Anlaşmanın 14 ncü maddesiyle bağlı olmadığını beyan edebilir. Diğer Âkîd Taraflar, böyle bir kaydı ihtirazi dermeyeran eden Âkîd Taraflara karşı 14 ncü madde ile bağlanmazlar.

2. Bu maddenin 1 nci bendinde uygun şekilde kaydı ihtirazi dermeyeran eden her Âkîd Taraf, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine bildirmek suretiyle bu kaydı ihtiraziyi her zaman kaldırabilir.

3. Bu Anlaşmaya karşı başka hiçbir kaydı ihtirazi dermeyeran kabul edilmez.

Madde — 16.

1. Her Âkîd Taraf, bu Anlaşma için bir veya birkaç tadil teklifinde bulunabilir. Her türlü tadil tasarısı Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine tebliğ olunacak o da bütün Âkîd Taraflara bildireceği gibi, 9 ncü maddenin 1 nci bendinde bahsedilen memleketlerin itilama arz edecektir.

2. Bu maddenin 1 nci bendine uygun şekilde sevk edilen her tadil tasarısı, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterinin tasarısı yollamasından itibaren altı ay içinde hiçbir Âkîd Taraf bir itirazda bulunmadığı takdirde kabul edilmiş sayılır. Bu takdirde, mezkûr tadilât işbu altı ayı takibeden üç ay sonunda bütün Âkîd Taraflar için yürürlüğe girer.

3. Eğer bu maddenin 2 nci bendinde yazılı altı aylık müddet zarfında, tadil tasarısına karşı bir itirazda bulunulacak olursa, tadilât kabul edilmemiş sayılır ve hiçbir hüküm ifade etmez.

Madde -- 17.

Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri, Anlaşmanın 16 nci maddesinde kayıtlı olan bildirimlerden başka, 9 ncu maddenin 1 nei bendinde bahsedilen memleketlere ve 9 ncu maddenin 2 nei bendi gereğince Akıd Taraf haline gelen memleketlere aşağıdaki hususları da bildirir :

- a) 9 ncu madde gereğince olan imzalamaları, tasdikleri, iltihakları,
- b) 10 ncu madde gereğince bu Anlaşmanın yürürlüğe gireceği tarihleri,
- c) 11 nei madde gereğince vukubulan çekilmeleri,
- d) 12 nei madde gereğince bu Anlaşmanın infisah ettiğini,
- e) 13 neü madde gereğince vukubulan bildirimleri,
- f) 15 nei maddenin 1 ve 2 nei bendi gereğince yapılan beyan ve bildirimleri,
- g) 16 nei maddeye uygun olarak yapılan bütün tadillerin yürürlüğe girdiğini veya bir tadil tasarısına yapılan itirazları.

Madde -- 18.

28 Şubat 1958 den sonra, bu Anlaşmanın aslı Birleşmiş Milletler Genel Sekreterinin nezdinde bırakılacak, o da 9 ncu maddenin 1 ve 2 nei bendinde mevzuubahis memleketlerin her birine birer tasdikli suret gönderecektir.

Bu Anlaşmayı, aşağıda imzaları bulunan ve tamamiyle yetkili bulunan şahıslar imzalamışlardır.

On üç Aralık bin dokuz yüz elli yedi tarihinde Cenevre'de, bir nüsha olarak ve her ikisi de muteber olmak üzere İngilizce ve Fransızca dillerinde yapılmıştır.

Devletlerin isimleri

